

Un estudi constata l'assetjament sexual a cuidadores migrants a Lleida

Avui presenten el llibre amb la recerca que confirma que pateixen explotació laboral i racisme

Les cuidadores d'origen estranger pateixen vulneració de drets humans bàsics per amenaces i assetjament psicològic i sexual. Una quarta part de les dones que han participat en el primer estudi sociològic sobre les condicions de vida i laborals de treballadores de cures migrants a la demarcació de Lleida, 4 de cada 16, manifesta que ha estat assetjada sexualment a la feina. Així ho constata aquesta recerca que recull el llibre *Cadenes globals de cures feminitzades a Lleida* [<https://repositori.udl.cat/handle/10459.1/83373>]

(Edicions de la Universitat de Lleida, 2022, col·lecció Sud&Nord) de la professora de la UdL, Mercè Espunyes, que [es presenta aquesta tarda a la Facultat d'Educació de Psicologia i Treball Social](https://www.udl.cat/ca/serveis/oficina/agenda/Presentacio-del-llibre-Cadenes-globals-de-cures-feminitzades) [<https://www.udl.cat/ca/serveis/oficina/agenda/Presentacio-del-llibre-Cadenes-globals-de-cures-feminitzades>].

L'estudi testimonia comportaments verbals i no verbals de naturalesa sexual, amb el propòsit d'atemptar contra la seua dignitat, que creen un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant o ofensiu. Només una d'aquestes quatre dones va intentar interposar denúncia però es va fer enrere per por, en trobar-se en situació d'irregularitat administrativa i perquè per aportar proves mitjançant testimonis, havia d'implicar altres companyes, a les quals podia exposar davant la policia, explica Espunyes.

La recerca posa de manifest que les dones d'origen estranger són objecte de més discriminacions directes i indirectes per raó de gènere que les dones autòctones, a les quals s'han de sumar les discriminacions racistes per motius ètnics, religiosos (sobretot les dones musulmanes que duen mocador), color de la pell i lloc d'origen, així com el menysteniment dels seus trets identitaris, com ara que algunes famílies canvien el nom de la treballadora, i en alguns casos els hi posen un sobrenom, sovint humiliant.

El color de la pell continua sent determinant per a l'acceptació i la contractació en el treball de cures a domicili, de tal manera que les persones africanes de pell negra en són especialment excloses, remarca la sociòloga, que conclou que gairebé totes les entrevistades han patit racisme i assetjament laboral.

La recerca també ha constatat l'arbitrarietat en els salaris i l'explotació laboral que pateixen aquestes dones, especialment quan es troben en situació administrativa irregular, aprofitant que hi ha una elevada quantitat de ma d'obra disponible, tot i que també es dona en condicions de regularitat, amb contractes i salaris a mida. Fins i tot, s'hi recullen situacions d'esclavatge que pateixen cuidadores que

treballen en règim intern, és a dir, que viuen en els domicilis particulars de la persona de la que tenen cura.

"Els resultats de la recerca plantegen el repte de la col·lectivització i corresponsabilitat de les cures enfront la creixent mercantilització de persones immigrants que arriben al nostre país, que topen amb una llei d'estrangeria que perpetua la seua condició de clandestinitat i vulnerabilitat, que promou l'economia submergida o informal i que facilita que moltes famílies contractants de serveis de cures tinguin barra lliure per a l'explotació, l'assetjament laboral i sexual i l'esclavització d'aquestes dones que, d'altra banda, per sobreviure es veuen obligades a acceptar aquestes condicions", afirma Espunyes, que insisteix en que "cal donar resposta a les necessitats emergents de les cures al territori lleidatà vinculades a l'envelliment i el sobreenvelliment de la nostra població -amb unes taxes superiors a la mitjana catalana- i a les qual no s'està donant una resposta ni política ni social", afegeix.

Aquesta investigació, realitzada entre 2018 i 2020, s'ha basat en entrevistes en profunditat a 16 cuidadores d'entre 21 a 56 anys, 8 d'elles en situació administrativa irregular, 9 sense contracte laboral, procedents d'Algèria, Marroc, Camerun, Equador, Perú, Bolívia, Colòmbia, Veneçuela, Brasil, Bulgària i Romania que viuen al Pirineu, Prepirineu i Plana de Lleida. A més, s'han realitzat 4 grups de discussió amb cuidadores, familiars de personen dependents, amb gestors de cures (administració, entitats del 3r sector, sindicats, empreses privades) i amb serveis d'atenció de cures a domicili externalitzats.

També inclou una anàlisi sociodemogràfica de la demarcació de Lleida que inclou estadístiques sobre migracions femenines, envelliment, sobreenvelliment, dimensió de les llars familiars, organització de la cura a Lleida, amb dades provinents de l'Idescat, Institut Nacional d'Estadística, el Consell Econòmic i Social, l'Organització Internacional del Treball, l'Organització Inter, i d'informes recents sobre el treball domèstic i de la llar a Catalunya d'entitats, associacions i sindicats de treballadores de la llar.

En l'estudi qualitatiu, que ha comptat amb un ajut de 5.000 euros de la convocatòria d'estudis de recerca sobre el quart món de la UdL, hi han col·laborat altres investigadores i investigadors del grup de recerca de la UdL Societat, Salut, Educació i Cultura ([GESEC](https://sites/Gesec/ca/)) [/sites/Gesec/ca/].